

Bijlage 1: Effect maatregelen aanpak mestmarkt

Probleemanalyse mestmarkt (verlies aan plaatsingsruimte dierlijke mest)				
	2023	2024	2025	2026 e.v.
Derogatie afbouw	8 mln. kg N	17 mln. kg N	35 mln. kg N	53 mln. kg N
Bufferstroken	11 mln. kg N	11 mln. kg N	11 mln. kg N	11 mln. kg N
Minder plaatsing in NV gebieden (inschatting NCM)	0 mln. kg N	5 mln. kg N	14 mln. kg N	14 mln. kg N
Totaal	19 mln. kg N	33 mln. kg N	60 mln. kg N	78 mln. kg N

Effect maatregelen aanpak mestmarkt			
(Nood)maatregelen: maatregelen op korte termijn te starten			
Maatregel	Instrument	Tijdpad	Indicatie potentieel effect op mestmarkt
Maatvoering derogatievrije zones (van 250 naar 100 meter)	Wijziging Uitvoeringsregeling Meststoffenwet	1 januari 2025	Potentieel effect wordt geschat op 231.600 kg stikstof. Effect alleen in 2025, vanaf 2026 is -zonder nieuwe derogatie- overal de grens 170kg N/ha en vervallen deze zones.
Stimuleren export	Diplomatie/Versterken netwerken Congres en exportmissies	Vanaf najaar 2024	Het lijkt mogelijk om meer mest (enkele mln. kg stikstof) te exporteren als daarvoor markten worden gevonden.
Stimuleren mestverwerking t.b.v. export	Nieuwe subsidieregeling mestverwerking Versnellen vergunningverlening Aanpassing mestverwerkingspercentages	Openstelling in 2025. Vanaf najaar 2024 2025/2026	Met deze subsidieregeling kunnen installaties worden gerealiseerd voor 1,5 mln. ton drijfmest waarmee ongeveer 1,2 mln. kg stikstof in vaste fractie en mestkorrels kan worden geëxporteerd.
Verlengen uitrijdseizoen	Wijziging Besluit activiteiten Leefomgeving	Besluit is gepubliceerd op 27-8-2024.	Geen vergroting plaatsingsruimte. Verlengen uitrijdperiode wel effectief om

			huidige plaatsingsruimte meer te benutten.
Aanpassing correctiefactor gasvormige verliezen	Wijziging Uitvoeringsregeling Meststoffenwet	1 januari 2025	Aanpassing correctiefactor stikstofexcretieforfaits: naar verwachting 4-5 mln. kg. stikstof.
Verhoging graslandsubsidie 2025 vanwege verhoogde de-minimis	Wijziging subsidieregeling behoud graslandareaal	Voorjaar 2025	Geen effect op mestplaatsing, wel economische verlichting op bedrijfsniveau voor derogatiebedrijven.
Europese inzet: structurele maatregelen langere termijn			
Evaluatie Nitraatrichtlijn (170 kg N/ha afschaffen)	Inbreng beleidsinzet in het evaluatietraject EC	Lopend proces	Potentieel groot effect op de lange termijn (na 2028).
Nieuwe derogatie	Nieuwe derogatiebeschikking vanaf 2026	1 januari 2026	Afhankelijk van omvang extra plaatsingsruimte en evt. beperkingen gewas (graslandderogatie). Als vergelijkbaar met 'oude' 250 derogatie, groot effect: 53 mln. kg N. Anders kleiner effect.
Nitraat kwetsbare zones aanwijzen i.p.v. heel grondgebied	8e actieprogramma Nitraatrichtlijn	1 januari 2026	Potentieel op langere termijn ruimte in delen van NL waar geen probleem is t.a.v. waterkwaliteit. Omvang zeer onzeker.
Gebruik RENURE	Voorbereiding implementatie en regelgeving Renure Uitbreiding subsidieregeling hoogwaardige mestverwerking (indien RENURE wordt goedgekeurd)	Lopend proces Vanaf 2026	Afhankelijk van datum toelating: voor de korte termijn t/m 2026: 10-15 mln. kg stikstof (nu omzetting 2,7 mln. kg stikstof). Voor langere termijn potentieel groter effect.
Nationale inzet: structurele maatregelen langere termijn			
Verlaging mestproductieplafonds 2025	Wijziging Meststoffenwet	1 januari 2025	Wijzigen van de mestproductieplafonds in de Meststoffenwet heeft op zichzelf geen effect. De onderstaande instrumenten betreffende de beëindigingsregelingen en het afnemen van fosfaat- en dierrechten dragen bij aan verlaging van de mestproductie.
Huidige beëindigingsregeling (Lbv/Lbv-plus)	Regeling Lbv en Lbv-plus	Lopend proces	Bij 65% deelname Lbv en Lbv-plus: 21,6 mln. kg stikstof

Nieuwe beëindigingsregeling	Subsidieregeling	1 januari 2026	Afhankelijk van beschikbaar budget: per 1 miljard euro: 10,25 mln. kg stikstof
Afoming bij overdracht	Wetswijziging mestproductieplafonds	Vanaf 1 januari 2025	Totaal ca. 7 mln. kg stikstof in 2025
Voerspoor	Private borging via een gecertificeerd systeem Landelijke uitrol Koe en Eiwit en andere private initiatieven	Vanaf najaar 2024 Vanaf 2025	Op langere termijn maximaal 9 mln. kg stikstof.
Verwerken mest in potgrond	Onderzoek en stimulering uitrol in de praktijk.	Vanaf 2025	Op lange termijn theoretische potentie van 300.000 tot 1 mln. m3 potgrond, overeenkomend met ongeveer 2,4 mln. kg stikstof.
Graslandnorm (invulling grondgebondenheid melkveehouderij)	Eerste stap: onderzoek naar de economische effecten, de ruimtelijke aspecten en de bij-effecten op emissies (zoals broeikasgas)	Najaar 2024	